

Kirkkohallituksen yleiskirje nro 13/2021

7.4.2021

SUOSITUS SIDONNAISUUKSIEN ILMOITTAMISESTA KIRKOSSA

Kirkkohallitus on 16.3.2021 antanut suosituksen sidonnaisuuksien ilmoittamisesta kirkossa. Suosituksen antaminen pohjautuu kirkolliskokouksen toimeksiantoon. Annetun suosituksen tavoitteena on edistää yhdenmukaisia käytäntöjä sidonnaisuuksien ilmoittamisessa ja toisaalta kannustaa lisäämään seurakuntien, seurakuntayhtymien, hiippakuntien ja kirkkohallituksen hallinnon avoimuutta ja läpinäkyvyyttä. Samalla pyritään turvaamaan kirkon jäsenten luottamusta hallinnon riippumattomuuteen ja puolueettomuuteen.

Sidonnaisuudella tarkoitetaan mahdollista eturistiriitaa. Eturistiriita puolestaan tarkoittaa olosuhteista syntyvää riskiä sille, että luottamushenkilön tai viranhaltijan ensisijaiseen tavoitteeseen tehdä objektiivinen päätös vaikuttaa toissijainen tavoite, esimerkiksi oma tai läheisen hyöty. Sidonnaisuuden ilmoittaminen on läheisessä yhteydessä viranhaltijan ja luottamushenkilön esteellisyyttä koskevaan sääntelyyn. Käsitteinä esteellisyys ja sidonnaisuus on kuitenkin pidettävä erillään. Esteellisyys koskee aina käsittelyssä olevan yksittäisen asian yhteydessä luottamushenkilön tai viranhaltijan esteellisyyden toteamista, jos esteellisyys on olemassa.

Kirkolliskokouksen päätöksen mukaisesti sidonnaisuuksien ilmoittamisen tulisi perustua vapaaehtoisuuteen eli luottamushenkilön tai johtavan viranhaltijan suostumukseen. Annettu suositus ohjeistaa sidonnaisuusilmoitusten käyttöönottoon, mutta seurakunnassa, seurakuntayhtymässä, hiippakunnassa ja kirkkohallituksessa tulee tehdä erillinen päätös sidonnaisuusilmoitusten käyttöönotosta ja sidonnaisuusrekisterin ylläpidosta. Päätöstä tehtäessä tulee erityisesti ratkaista, mitä sidonnaisuuksia on ilmoitettava, keiltä ilmoitusta pyydetään ja kenelle ilmoitukset tehdään.

Kun sidonnaisuuksien ilmoittamiseen ei ole laissa säädettyä velvoitetta, ei myöskään toimielimen päätöksellä voida tällaista velvoitetta määrätä. Luottamushenkilöön tai viranhaltijaan, joka kieltäytyy ilmoittamasta sidonnaisuuksia, ei voida kohdistaa toimenpiteitä, vaikka seurakunta, seurakuntayhtymä, hiippakunnan

tuomiokapituli taikka kirkkohallitus olisi tehnyt päätöksen sidonnaisuuksien ilmoittamista koskevista käytännöistä.

Tämän yleiskirjeen liitteenä olevassa kirkkohallituksen antamassa suosituksessa kuvataan niitä johto- ja luottamustehtäviä sekä varallisuuseriä, joista suositellaan tehtäväksi sidonnaisuusilmoitus. Samoin suosituksessa luetellaan luottamushenkilöitä ja johtavia viranhaltijoita, joiden olisi hyvä antaa sidonnaisuusilmoitus. Lisäksi suosituksessa ohjeistetaan sidonnaisuuksien ilmoittamista, ilmoitusten käsittelyä sekä sidonnaisuusrekisterin ylläpitoa.

Ohjesäännön tai työjärjestyksen muuttaminen

Jos seurakunta, seurakuntayhtymä, tuomiokapituli tai kirkkohallitus päättää ottaa vapaaehtoisen sidonnaisuuksien ilmoittamisen käyttöön, tulisi siihen liittyvästä menettelystä, ilmoitettavista sidonnaisuuksista ja rekisterinpitäjästä ottaa määräykset hallinnon sisäisiin määräyksiin kuten kirkkoneuvoston, seurakuntaneuvoston tai yhteisen kirkkoneuvoston ohjesääntöön taikka tuomiokapitulin tai kirkkohallituksen työjärjestykseen. Esimerkiksi kirkkoneuvoston ohjesääntöön sen viimeiseksi pykäläksi ennen voimaantulosäännöstä (vuoden 2005 mallisäännön mukainen ohjesääntö) voitaisiin ottaa alla olevat määräykset sidonnaisuusilmoitusten tekemisestä ja sidonnaisuusrekisterin ylläpidosta:

x §

Kirkkoneuvoston puheenjohtajaa, varapuheenjohtajaa ja muuta jäsentä sekä kirkkovaltuuston puheenjohtajaa ja varapuheenjohtajaa pyydetään antamaan suostumukseen perustuva ilmoitus kahden kuukauden kuluessa luottamustoimen alkamisesta niistä luottamustoimeen kuulumattomista johtotehtävistä tai luottamustoimista elinkeinotoimintaa harjoittavassa yrityksessä tai muussa yhteisössä sekä liike- ja sijoitustoimintaa varten hankitusta omaisuudestaan ja muusta merkittävästä varallisuudestaan, joilla voi olla merkitystä arvioitaessa hänen toimintaansa luottamushenkilönä. Toimikauden aikana sidonnaisuuksissa tapahtuneet olennaiset muutokset ilmoitetaan kahden kuukauden kuluessa muutoksesta.

Vastaava suostumukseen perustuva ilmoitus pyydetään kahden kuukauden kuluessa virkasuhteen alkamisesta seurakunnan johtavilta viranhaltijoilta, joita kirkkoneuvoston puheenjohtajana toimivan kirkkoherran lisäksi ovat:

- talouspäällikkö/-johtaja

- ym.

Sidonnaisuusilmoitukset annetaan seurakunnan sisäisille tarkastajille/..... (virkanimike).
Sisäinen tarkastus/..... pitää rekisteriä, johon talletetaan luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden antamat tiedot sidonnaisuuksistaan. Kirkkoneuvosto/sisäinen tarkastus saattaa ilmoitukset kirkkovaltuustolle tiedoksi vuosittain.

Kirkkoneuvosto/sisäinen tarkastus huolehtii sidonnaisuusrekisterin julkisten tietojen julkaisemisesta seurakunnan verkkosivuilla, jos luottamushenkilö tai viranhaltija on antanut suostumuksen tietojen julkaisemiseen. Tiedot poistetaan rekisteristä ja seurakunnan verkkosivuilta luottamustoimen tai virkasuhteen päätyttyä taikka luottamushenkilön tai viranhaltijan peruutettua suostumuksensa.

Lisätietoja antavat tarvittaessa hallinto-osaston juristit, etunimi.sukunimi(at)evl.fi.

Kirkkohallitus

Pekka Huokuna

Pirjo Pihlaja

ISSN 1797-0326